

А.Ю.Олійник, студент 302-АБ,
наук. керівник Т.Ю. Кузьменко, асистент,
кафедра архітектури житлових та громадських будівель, Полт.ПНТУ

Реконструкція громадського центру з організацією
меморіального комплексу в с. Абазівка Полтавського району

Однією з основних задач реконструкції є ліквідація протиріч, що постійно з'являються між архітектурно-планувальною структурою, що склалась і новими містобудівними вимогами, що висуваються в процесі розвитку суспільства.

Метою реконструкції громадських центрів в існуючих селах є ліквідація художніх і функціональних недоліків планування і забудови та приведення їх у відповідність з сучасними вимогами культурно-побутового обслуговування. Переді мною була поставлена задача провести реконструкцію села з організацією меморіального комплексу. Це село є центром сільської Ради Полтавського району, якій підпорядковані такі села, як Рожаївка, Лаврики, Соломахівка, Червона Долина. Розташовано воно на річці Полузир'я, за 18км від Полтави.

Основним у планувальній та об'ємно-просторовій композиції цього села є громадський центр, через який проходить головна вулиця. Вона зв'язує цей центр із в'їздом до села.

Центральна частина вирішується як зона безсадибної забудови. На цій території розміщується школа, дитсад-ясла, клуб, адміністративна будівля та торговельний комплекс(враховуючи і будівлю громадського харчування – кафе-їдальню). Головна площа формується біля адміністративної будівлі та клубу.

В планувальній структурі центру чітко виділені пішохідні та транспортні зв'язки.

Територія, що прилягає до ставка, відведена під парк, який розміщується поблизу громадського центру. Архітектурна реконструкція цього громадського центру обумовлена прагненням створити певний ансамбль, що заснований на місцевих традиціях та гармонійно вписаний у навколишнє середовище.

Як правило, виразність архітектури сприймається та оцінюється, перш за все, через емоції. Емоційна реакція є внутрішньою основою відношення до якості архітектурного рішення. Вплив архітектурного середовища може бути свідомим або сприйматись підсвідомо, проте він постійно існує, впливаючи на душевний стан, настрій, характер поведінки людини. Тому все це повинно враховуватись при проектуванні монументальних та меморіальних споруд, що мають історичне значення, змушують замислитись, а також можуть стати цінним засобом формування композиції центру.

Для формування меморіального комплексу в приміському поселенні Абазівка Полтавського району склались наступні передумови:

- на території громадського центру, що знаходиться біля автомагістралі Київ-Харків, є сільський парк з виходом до природної водойми;
- громадський центр візуально розкривається при в'їзді у село;
- наявність в парковій зоні резерву території, що потребує благоустрою;
- на даний час у парку є такі пам'ятники:
- Погруддя Білоуська І.В.(Героя Радянського Союзу);

Пам'ятні знаки на честь 284 воїнів-односельців, полеглих на фронтах Великої Вітчизняної війни, на братській могилі радянських воїнів, загиблих 1943 року при визволенні Абазівки від гітлерівців, та мирних жителів, закатованих німецько-фашистськими окупантами.

Існують деякі фактори, що повинні враховуватись у процесі творчості архітекторами та скульпторами:

- кліматичні особливості та характер природного освітлення на місці спорудження;
- характер навколишнього середовища – його форма і розміри, планування і рельєф монумента, а також його орієнтація щодо сторін світу;

- кольоровий фон і характер навколишньої забудови, що впливають на зорові відчуття;
- напрямок пішохідного та транспортного руху на території, що прилягає до монумента чи меморіалу;
- правильне визначення точок масового споглядання та відстаней, з яких повинна бути забезпечена найкраща видимість меморіалу тощо.

Споглядаючи меморіал з різних сторін, можна бачити, як змінюються силует і співвідношення його частин у просторі, а також сила і характер їх художньої виразності. В залежності від оточуючих умов, освітленості, кольору, фону та інших факторів один той самий пам'ятник створює різні враження. При сонячному освітленні видимість найкраща, усі форми монумента сприймаються об'ємно та виразно. Можливі 4 види освітленості меморіалів: коли світлові промені направлені на нього спереду, збоку(справа чи зліва), ззаду або по діагоналі. Найбільш сприятливим є діагональне освітлення, направлене спереду, переважно під кутом 45.

Орієнтація монументів відносно сторін світу має також важливе значення. Дуже важливо, щоб меморіал був найбільш правильно зорієнтований за напрямком до світла. Як правило, головний фасад слід орієнтувати на південну частину горизонту, що надає найбільш сприятливе освітлення, як скульптурних, так і архітектурних об'єктів та їх частин.

Таким чином, спорудження монументу жертвам голодомору стане завершенням ансамблю меморіального комплексу.

Проектований меморіальний комплекс може стати складовою екскурсійного маршруту Полтава-Абазівка-Лаврики, а розвиток туризму є одним із факторів оздоровлення соціально-економічного становища в сільській місцевості.

Література:

1. Полтавщина. Енциклопедичний довідник. За ред. Кудрицького, - К.:1992.
2. Архитектура села. Планировка и застройка. Г.А. Делеур, Ю.Ф. Хохол. Киев «Будівельник»,1979.